

Hørings svar til Helsedirektoratet

Barnevern – Kartlegging av psykisk helse og rus

Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) er en medlems- og interesseorganisasjon for nåværende og tidligere barnevernsbarn. LFB er den eneste demokratiske brukerorganisasjonen for barnevernsbarn i Norge. Hos oss kan alle barnevernsbarn, over 12 år, som har eller har hatt tiltak i barnevernet bli medlem – helt gratis.

LFB jobber aktivt med brukermedvirkning og for å bedre barn og unges rettigheter i møte med barnevernet, samt for å bedre stereotype holdninger i barnevernet og barnevernsbarn. Vi har stor innflytelse på utviklingen av dagens barnevern. Vi jobber på systemnivå, og sitter i flere ulike referansegrupper, utvalg og er med på høringer.

Landsforeningen for barnevernsbarn har i en årrekke snakket om hvor viktig det er at instansene kommer tidlig inn for å ivareta på en god måte. Derfor er vi veldig glade for at det gjennom denne høringen blir satt et tydelig fokus på akkurat dette. Videre vil vi berømme direktoratet for at fokuset på barn og unges medvirkning er så sentralt gjennom hele høringssvaret.

LFB har ikke nødvendigvis så mange kommentarer til samhandlingsforløpet, da vi har heiet frem dette arbeidet i lang tid. Likevel er det et par punkter vi reagerer på, og ønsker å løfte opp til diskusjon.

PHBU er nevnt som en aktør som kan komme inn i samhandlingsforløpet dersom det i løpet av undersøkelsesfasen kommer frem at barnet har behov for hjelp fra spesialhelsetjenesten. Vi i LFB ser at det har vært et fokus på et samarbeid med den kommunale helse- og omsorgstjenesten, men vi ønsker likevel at det alltid skal vurderes om barnet trenger hjelp fra spesialhelsetjenesten umiddelbart etter oppstart, og at dette ikke blir trukket inn som et alternativ sent i forløpet.

Det er også diskutert om BUFETAT bør delta i samhandlingsforløpet, og det er av LFB sin mening at BUFETAT skal delta dersom de allerede er involvert i saken. Dette er viktig da man ikke kan forvente at det skal bli tatt gode avgjørelser fra BUFETAT sin side, dersom de ikke sitter med god nok informasjon om det enkelte barn.

Som allerede nevnt synes vi direktoratet har gjort en god jobb med å sikre barnets medvirkning gjennom hele prosessen. Vi vil peke på at vi synes det er fint at det er kommet tydelig frem at medvirkningen ikke er en plikt, men vi savner en forståelse og tydeliggjøring om at medvirkningen må skje helt frivillig. Vi vil også at det kommer tydelig frem at barnet må få god nok, og kontinuerlig informasjon om hvordan det kan medvirke i egen sak.

Vi er veldig glade for at det kommer tydelig frem at barnet skal lyttes til både gjennom verbal og ikke-verbal kommunikasjon. Flere av våre medlemmer forteller at det ikke alltid er like lett å skulle uttrykke med ord hvordan de har det, men at de likevel skulle ønske at de voksne rundt seg forstod mer bare ved å se på hvordan de reagerte på de forskjellige temaene som ble snakket om.

Landsforeningen for barnevernsbarn har i mange år fortalt om hvor anstrengende det kan oppleves å måtte ha alle samtaler på kontoret til en barnevernsansatt eller hos en psykolog. Vi er derfor veldig glade for at dette er nevnt som et avsnitt i dette kapitlet.

Det blir skrevet at «*barneverntjenesten og helsetjenesten skal gi informasjon til barnet om veien videre, hva som skal skje og hva som er besluttet.*» LFB har ved mange anledninger løftet spørsmålet om hva en god og reell medvirkningsprosess innebærer, og at dette ikke alltid er å bestemme selv. Vi synes likevel det mangler en setning her om at barnet bør få informasjon om hvorfor tingene som har blitt bestemt ble bestemt. Dette kan i mange tilfelle gjøre det enklere for det enkelte barn å forstå hvordan prosessene henger sammen.

Vi er videre veldig fornøyde med at direktoratet har valgt å ha med en begrepsavklaring, det kan gjøre prosessene enklere når alle har samme forståelse av språket som blir brukt.

Vi ønsker likevel å løfte at vi i Landsforeningen for barnevernsbarn bruker begrepet *opprinnelige foreldre* om foreldre som er biologiske foreldre. Noen barnevernsbarn forteller at det fort kan bli en lojalitetskonflikt om hva man skal kalle sine opprinnelige foreldre etter at de har blitt flyttet hjemmefra. LFB mener at opprinnelige foreldre er et godt begrep ovenfor *foreldre* eller *biologiske foreldre*.

Vi i Landsforeningen for barnevernsbarn synes det er viktig at det kommer tydelig

frem hvem som har ansvaret for hva i slike samhandlinger. Vi stiller likevel spørsmålstegn ved hvorfor fristen på senest 6 uker er trukket frem. LFB er ikke nødvendigvis negative til denne fristen, men lurer på hvorfor dette ikke skal diskuteres i det en undersøkelse settes i gang.

Landsforeningen for barnevernsbarn synes alt i alt at listen over faktorer og tegn som kan være risikofaktorer er god og tar for seg mye mange glemmer å tenke over. Vi vil likevel uttrykke vår skepsis til å ha en liste i det hele tatt. Selv om det er godt presisert at listen ikke er uttømmende vet vi av erfaring at det finnes mange barnevernsarbeidere som jobber slavisk etter slike lister, og glemmer å tenke utenfor boksen. Vi er derfor redde for noen barnevernsarbeidere fort kan låse seg i en slik liste, og glemme å se barnet som det enkeltindividet som det er. Dette er noe vi løfter som en problemstillinger flere ganger i høringsnotatet.

LFB synes også det er viktig at barnevernsarbeidere er ærlige i sine vurderinger og tanker om veien videre, men vi savner en presisering om at dette kun skal gjøres om det er til barnets beste, og at det ikke skal oppleves som en belastning for barnet å få all den informasjonen.

Vi synes det er veldig fint at det alltid skal vurderes om barnet og foreldrene skal innkalles til samme møte, eller om det bør avholdes separate møter. Vi ønsker likevel at barnevernstjenesten bør ha en dialog med barnet om hva de tenker om å skulle ha et slikt møte sammen med foreldrene sine.

Vi mener sterkt at det alltid skal være tolk i møtet dersom det er kommunikasjonsutfordringer, og ber om at dette rettes opp i.

Landsforeningen for barnevernsbarn synes alt i alt at dette er et godt høringsnotat, og vi tror igangsettelsen av et samhandlingsforløp kan være viktig for veldig mange barn og unge.

Med vennlig hilsen

Landsforeningen for barnevernsbarn v/

Vilde Adolfsen
Leder

Silje Marie Bergh Sveum
Styremedlem

Victoria Dollst
Styremedlem